

ITINERARI FORMATIU UNITAT DOCENT: INFERMERIA GERIÀTRICA**Versió 5****Aprovat per la Comissió de Docència el 18 de juliol de 2023****Autores:** Laura Palazon Valcarcel
Maria Jose Morales Moreno**CAP UNITAT DOCENT MULTIPROFESSIONAL: Marc Moreno Ariño****TUTORA:** Maria Jose Morales Moreno
Laura Palazon Valcarcel**1. Introducció**

El percentatge de persones més grans de 85 anys s'estima que incrementarà del 3,2% actual fins a un 8% el 2060 a Catalunya. Aquest envelliment poblacional, juntament amb l'increment de malalties cròniques, porta a un escenari de complexitat clínica, cada cop més prevalent i una "Geriatrització de la Medicina". La conseqüència d'aquests fets és l'augment del consum de recursos sanitaris i socials per les persones d'edat més avançada, que es tradueix en:

- Major incidència de malaltia, coincidint freqüentment diverses patologies.
- Major tendència a la cronicitat
- Major prevalença de la incapacitat.
- Major consum de fàrmacs.
- Major ocupació de llits hospitalaris.
- Major necessitat de cures continuades.
- Major utilització de recursos socials.

Aquestes circumstàncies fan necessari un model d'atenció especialitzat que de resposta a les necessitats d'aquestes persones de manera eficaç i segura.

2. Objectius generals i específics per a la formació**Generals**

L'objectiu d'aquest Itinerari Formatiu és establir els procediments i les activitats que han de realitzar (o en què han de participar) les Infermeres Internes Residents (EIRs) i la

planificació i la temporalització dels mateixos per aconseguir el grau d'especialització necessari.

Específics

La Infermera Especialista en Infermeria Geriàtrica ha d'adquirir les competències necessàries per assumir les responsabilitats d'acord amb el perfil competencial disposat per la legislació vigent i emmarcats en els principis de la interdisciplinarietat i multidisciplinarietat dels equips d'atenció geriàtrica, a més d'adquirir competències transversals relacionades amb el camp de la bioètica, la qualitat, la docència.

Aquestes competències professionals esconsideren transversals en ser necessari el seu exercici en diferents àmbits ivinculen amb les àrees següents:

1. Bases de la Gerontologia
2. Gerontologia experimental
3. Gerontologia Clínica
4. Gerontologia psicològica
5. Gerontologia social
6. Educació per a la salut a l'àmbit gerontològic
7. Marc legal i polítiques sociosanitàries a Infermeria Gerontològica
8. Bioètica en infermeria Gerontològica
9. Investigació en infermeria gerontològica
10. Gestió de cures i serveis gerontològics

3. Durada de la formació i calendari de la rotació

Ladurada de la formació per accedir a lespecialitat és de dos anys.

CRONOGRAMA DE ROTACIONS
ESPECIALITAT INFERMERIA GERIÀTRICA

Any residència		Rotació	Durada en setmanes	Dispositiu
R1	Àrea de Atenció Especialitzada	Unitat Geriatria d'Aguts (UGA)	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Unitat de Convalescència	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Unitat de Pal·liació	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Unitat Hospitalització a Domicili	3 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Hospital de Dia Geriatria	3 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Unitat de Psicogeriatría	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
	Altres àrees	Comissió de Qualitat i Seguretat del Pacient	1 setmana	Hospital de Sabadell
		Unitat de Docència i Investigació	1 setmana	Hospital de Sabadell
	Àrea d'Atenció Primària	Programa d'atenció domiciliària, equip de suport AP-PADES	4 setmanes	Hospital de Sabadell
		Servei d'Atenció a la Dependència - SEVAD	4 setmanes	Sabadell Gent Gran - CSPT
		Centre d'Atenció Primària	4 setmanes	Centre d'Atenció Primària ICS - Metro Nord
	Àrea d'Institucions Socials	Unitat de Llarga Estada	5 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Centre Residencial Sabadell Gent Gran	4 setmanes	Sabadell Gent Gran - CSPT
		Centre de Dia	3 setmanes	Sabadell Gent Gran - CSPT
R2	Àrea d'Atenció Primària	Centre d'Atenció Primària ICS	4 setmanes	Centre d'Atenció Primària ICS - Metro Nord
		Programa d'atenció domiciliària, equip de suport AP-PADES	8 setmanes	Hospital de Sabadell
	Àrea d'Institucions Socials	Unitat de Llarga Estada	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Centre Residencial Sabadell Gent Gran	4 setmanes	Sabadell Gent Gran - CSPT
		Suport a Vivendes Tutel·lades	2 setmanes	Sabadell Gent Gran - CSPT
		Ajuda a Domicili	2 setmanes	Sabadell Gent Gran - CSPT
	Altres àrees	Comissió de Qualitat	1 setmana	Hospital de Sabadell
		Unitat de Docència i Investigació	1 setmana	Hospital de Sabadell
	Àrea de Atenció Especialitzada	Consultes i Interconsultes - Equip de Valoració Geriàtrica - EAIA Geriatria	3 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Consultes i Interconsultes - Equip de Valoració Geriàtrica - EAIA Trastorn cognitiu	2 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Consultes i Interconsultes - Unitat Funcional Interdisciplinar sociosanitària (UFIS). Equip de Suport Geriatria	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Consultes i Interconsultes - Unitat Funcional Interdisciplinar sociosanitària (UFIS). Equip de Suport Pal·liatiu	3 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Consultes i Interconsultes - Equip de Valoració Geriàtrica - EAIA Pal·liatiu	2 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Unitat Geriatria Aguts UGA	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Geriatria en Urgències	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada

4. Competències professionals a adquirir segons any de residència, detallant objectius i activitats assistencials i calendari de rotacions.

4.1. R1

1.- Calendari de rotacions

Any residència		Rotació	Durada en setmanes	Dispositiu
R1	Àrea de Atenció Especialitzada	Unitat Geriatria d'Aguts (UGA)	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Unitat de Convalescència	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Unitat de Pal·liació	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Unitat Hospitalització a Domicili	3 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Hospital de Dia Geriatria	3 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Unitat de Psicogeriatría	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
	Altres àrees	Comissió de Qualitat i Seguretat del Pacient	1 setmana	Hospital de Sabadell
		Unitat de Docència i Investigació	1 setmana	Hospital de Sabadell
	Àrea d'Atenció Primària	Programa d'atenció domiciliària, equip de suport AP-PADES	4 setmanes	Hospital de Sabadell
		Servei d'Atenció a la Dependència - SEVAD	4 setmanes	Sabadell Gent Gran - CSPT
		Centre d'Atenció Primària	4 setmanes	Centre d'Atenció Primària ICS - Metro Nord
	Àrea d'Institucions Socials	Unitat de Llarga Estada	5 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Centre Residencial Sabadell Gent Gran	4 setmanes	Sabadell Gent Gran - CSPT
		Centre de Dia	3 setmanes	Sabadell Gent Gran - CSPT

2.- Competències professionals i objectius a adquirir a cada rotació

- **UNITAT GERIATRIA AGUTS (UGA):**

- Conèixer l'àrea administrativa.
- Conèixer les funcions de cada membre de l'equip multidisciplinari.
- Assistir i participar a les reunions multidisciplinàries en què s'aborden els plans terapèutics.
- Identificar el perfil, el volum i les necessitats de la població a què s'atén a la Unitat.
- Comprendre la logística organitzativa dels recursos de la institució.
- Conèixer la distribució del treball i les tasques d'infermeria per torns.
- Manejar els diferents sistemes de registre que s'apliquen i conèixer-ne la utilitat pràctica.
- Utilitzar de manera adequada les aplicacions informàtiques habituals.
- Conèixer els diferents nivells assistencials que interactuen a la Unitat i els diferents recursos socials i sanitaris a l'alta.
- Manejar els protocols habituals de la unitat.
- Conèixer i utilitzar la valoració geriàtrica integral (VGI) com a eina de valoració infermera en els pacients hospitalitzats.
- Preparar i administrar els tractaments farmacològics adequadament.
- Conèixer i realitzar les tècniques infermeres més habituals a UGA.
- Adquirir habilitats per al maneig del pacient enllitat.
- Conèixer els temps d'estada mitjana més habituals de cada patologia i els criteris de derivació a l'alta a altres recursos assistencials.
- Desenvolupar habilitats per avaluar l'estat de salut, les necessitats bàsiques i detectar factors de risc.
- Desenvolupar plans de cura i adaptar-los a l'evolució del procés, incloent-hi en tot moment familiars i cuidadors, proporcionant-los l'educació sanitària pertinent.
- Treballar en equip per assegurar la continuïtat assistencial i la coordinació entre professionals d'infermeria i de les diferents disciplines i planificar-ne l'alta.
- Mantenir una actitud de respecte i empatia envers el pacient i el seu entorn, respectant-ne les decisions.
- Manejar situacions familiars complexes.

- **UNITAT DE CONVALECÈNCIA:**

- Conèixer l'àrea administrativa.
 - Identificar el perfil, les característiques i les necessitats habituals del pacient que ingressa a la Unitat de Convalescència.
 - Conèixer els criteris d'ingrés i derivació a la unitat.
 - Conèixer les funcions de cada membre de l'equip i participar a les reunions multidisciplinàries en què s'aborden els plans terapèutics.
 - Treballar en equip amb els diferents professionals de l'equip multidisciplinari per elaborar un pla de cures individualitzat per a cada pacient, dur-lo a terme i reavaluar-ne l'efectivitat.
 - Incloure el pacient i la família o cuidadors en el pla de cures establert. Realitzar educació sanitària pertinent.
 - Conèixer les activitats rehabilitadores més freqüents dutes a terme a la unitat.
 - Aplicar estratègies de prevenció i conèixer el maneig i el tractament més habituals de les lesions i ferides cròniques segons la seva etiologia.
 - Realitzar els registres d'infermeria habituals de la unitat.
 - Planificar l'alta d'infermeria juntament amb el pacient, la família o el cuidador principal.
-
- **UNITAT DE PALIACIÓ:**
 - Conèixer el perfil i les característiques del pacient que ingressa a la unitat de cures pal·liatives.
 - Manejar adequadament els problemes i símptomes més freqüents del pacient pal·liatiu hospitalari.
 - Realitzar la valoració integral de la persona amb malaltia avançada i/o en fase terminal.
 - Identificar les necessitats dels pacients i els seus familiars i planificar un pla de cura adaptat a l'evolució del procés.
 - Participar en les reunions multidisciplinàries en què s'aborden els plans terapèutics.
 - Integrar-se a l'equip multidisciplinari per assegurar la continuïtat assistencial al pla de cures.
 - Desenvolupar i adquirir les tècniques d'infermeria específiques de la unitat.
 - Conèixer el tractament farmacològic i no farmacològic del dolor. Utilitzar les escales analgèsiques. Conèixer la rotació d'opioides.

- Conèixer les bases farmacològiques dels tractaments més habituals de la Unitat, incloent-hi la radioteràpia i la quimioteràpia pal·liativa.
- Manejar els registres específics de la unitat.
- Identificar el malestar emocional i els desitjos anticipats de mort.
- Realitzar suport psicoemocional al pacient i a la família i/o cuidadors i detectar la necessitat de suport psicoemocional específic.
- Conèixer els diferents escenaris clínics, ètics i jurídics davant de les intervencions al final de la vida: rebuig al tractament, reorientació de l'esforç terapèutic, sedació terminal i eutanàsia.

- **UNITAT HOSPITALITZACIÓ A DOMICILI**

- Conèixer el perfil, el volum i les necessitats de la població a qui atientén, així com gestionar la demanda assistencial.
- Conèixer les activitats de cada membre de l'equip.
- Conèixer l'àrea administrativa en què treballa l'equip, així com els protocols i registres més utilitzats i el compliment adequat.
- Assistir a les reunions d'equip i participar-hi.
- Planificar, aplicar i avaluar cures de qualitat en pacients grans dependents.
- Conèixer els conceptes de fragilitat, dependència i incapacitat en la gent gran.
- Adquirir habilitats per al maneig de situacions familiars complexes.
- Identificar els factors determinants de risc en cada cas individualitzat.
- Cuidar al seu entorn el pacient i la família respectant les seves decisions.
- Dissenyar plans individualitzats de cures i educar la família en el seu desenvolupament.
- Realitzar seguiment dels pacients durant la rotació.
- Conèixer i aplicar les tècniques específiques d'infermeria al domicili.
- Utilitzar la VGI per elaborar la història d'infermeria.

- **HOSPITAL DE DIA PACIENT CRÒNIC**

- Conèixer el perfil dels pacients que atén i el nombre de places que disposa la unitat.
- Conèixer les activitats de cada membre de l'equip.
- Gestionar el flux i la demanda de citacions.
- Utilitzar el sistema organitzatiu sobre el qual es basa la programació assistencial.

- Adquirir les competències pròpies de la pràctica assistencial infermera a la unitat: recepció del pacient, realització de tècniques específiques d'infermeria i maneig dels fàrmacs i tractaments més utilitzats a l'Hospital de dia.
 - Emplenar adequadament els registres habituals de l'Hospital de dia i manejar-ne els protocols.
 - Utilitzar la VGI per elaborar la història clínica d'infermeria.
 - Valorar les necessitats de la persona i el seu entorn cuidador, planificar les activitats, dur-les a terme i avaluar-les.
 - Coordinar els diferents nivells assistencials per assegurar la continuïtat del pla de cures establert.
 - Promoure el compliment del règim terapèutic, promovent la participació activa de la persona i la família o persones de l'entorn cuidador.
-
- **UNITAT DE PSICOGERIATRIA**
 - Conèixer la demència, les dimensions, les etiologies i les fases evolutives.
 - Manejar adequadament, amb mesures no farmacològiques, els trastorns de conducta a la demència.
 - Conèixer els fàrmacs habitualment prescrits a la unitat, les seves dosis, ajustaments, controls i riscos.
 - Identificar i informar dels riscos de les intervencions farmacològiques i intervenir en la seva prevenció, detecció i solució.
 - Integrar-se a l'equip multidisciplinar i participar activament en els plans terapèutics.
 - Prevenir, detectar i manejar adequadament la Síndrome Confusional Aguda (SCA), identificant els factors precipitants. Detectar l'SCA com a forma de presentació atípica de malalties intercurrents o incidentals.
 - Conèixer l'ús correcte les contencions mecàniques: protocol, indicació, maneig i dilemes ètics.
 - Educar el Cuidador Principal (CP) i família, indicant-los les actuacions que han de fer davant l'aparició de símptomes, especialment en relació amb la ingesta, el descans nocturn i els trastorns de conducta.
 - Establir una comunicació empàtica i assertiva amb el pacient, els cuidadors i els familiars.

- Detectar la sobrecàrrega i les necessitats del CP i entorn familiar, contribuint a la seva solució i donant resposta.
- Participar en la implementació de la Planificació Anticipada de Decisions (PAD) i en el seu registre a la història clínica.
- **PADES - PROGRAMA D'ATENCIÓ DOMICILIÀRIA, EQUIP DE SUPORT**
 - Conèixer el perfil i les característiques del pacient que ingressa al PADES.
 - Realitzar la valoració integral de la persona amb malaltia avançada i/o en fase terminal.
 - Detectar precoçment la claudicació del cuidador.
 - Valorar les necessitats dels pacients i les seves famílies, planificar el pla de cures, dur-ho a terme i avaluar-ho.
 - Conèixer l'abordatge terapèutic del pacient pal·liatiu i proporcionar les cures d'infermeria necessàries en situacions de darrers dies.
 - Preparació i administració de fàrmacs segons característiques del pacient a l'entorn domiciliari.
 - Realitzar els procediments i tècniques segons els protocols institucionals al domicili.
 - Emplenar els registres d'infermeria dins el marc legal i la competència infermera.
 - Participar en les reunions multidisciplinàries en què s'aborden els plans terapèutics.
 - Realitzar educació sanitària al pacient i a les seues famílies i/o cuidadors.
 - Realitzar suport psicoemocional al pacient i a la família i/o cuidadors i detectar factors de risc de dol complicat.
 - Coordinar i treballar en equip per assegurar-ne la continuïtat assistencial i la coordinació entre professionals d'infermeria i de les diferents disciplines.
- **SERVEI D'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA - SEVAD**
 - Conèixer àrea de referència i distribució territorial dels serveis de salut.
 - Conèixer àrea administrativa, els diferents professionals que constitueixen l'equip tècnic i les seves funcions.
 - Conèixer els diferents graus de dependència, els instruments específics del territori per valorar-los i assignar recursos.
 - Realitzar la valoració integral del pacient ancià, sa.
 - Realitzar registres d'infermeria dins el marc legal i competència infermera.

- **CENTRE D'ATENCIÓ PRIMÀRIA - ICS**

- Conèixer àrea administrativa i les activitats de cada membre de l'equip.
- Assistir a les reunions d'equip i participar-hi.
- Utilitzar la VGI en l'elaboració de la història clínica del pacient ancià, sa.
- Incloure el pacient als protocols i programes de salut d'atenció primària i fer el seguiment de les seves patologies cròniques durant la rotació.
- Realitzar plans de cura d'infermeria individualitzats.
- Planificar cures amb altres professionals per prevenir complicacions derivades de processos crònics de salut.
- Gestionar la demanda assistencial de consulta d'infermeria.
- Manejar les eines informàtiques i registres utilitzats a la pràctica habitual al centre de salut.
- Conèixer i participar al calendari de vacunació sistemàtica de la persona gran.
- Promoure estils de vida saludables i envelliment actiu. Educació i promoció de la salut.
- Valorar els factors individuals, familiars, culturals i ambientals que poden influir en la cura de la salut.
- Detectar la sobrecàrrega i les necessitats del cuidador principal i l'entorn familiar.
- Realitzar la continuïtat de les cures després de l'alta hospitalària.

- **UNITAT DE LLARGA ESTADA**

- Conèixer la tipologia i les característiques del pacient que ingressa a la unitat.
- Conèixer els criteris d'ingrés i derivació a la unitat.
- Identificar els principis de la gerontologia i aplicar-los a l'atenció del pacient.
- Incorporar la història de vida com a element bàsic en la satisfacció de les necessitats de la persona anciana.
- Conèixer i manejar les principals escales i instruments de la VGI usats a la unitat per a la valoració infermera.
- Identificar l'alteració en les necessitats bàsiques per fer un pla de cures adequat.
- Assegurar la coordinació entre professionals de diferents àmbits i nivells d'atenció per donar continuïtat al pla de cures.
- Identificar i manejar adequadament els problemes derivats de la presència de síndromes geriàtriques.
- Coneixement i maneig de la història clínica electrònica.

- Planificar, aplicar i avaluar cures de qualitat i promoure també l'autocura.
- Detectar la necessitat de derivació de la persona gran o familiar a altres professionals.
- Comunicar-se de manera empàtica i assertiva amb pacients i familiars, prevenint els conflictes, reptes i resistències i contribuint a solucionar-los quan passin. Incloure pacients i familiars en la presa de decisions.
- Identificar i actuar sobre la claudicació del cuidador no professional.
- Educar les persones grans, la família i els cuidadors sobre les situacions derivades del procés de l'envelliment i del cicle de salut-malaltia.

- **CENTRE RESIDENCIAL SABADELL GENT GRAN**

- Conèixer les característiques del pacient que ingressa en una residència assistida.
- Conèixer el funcionament del centre: organització, administració, protocols, recursos materials, farmacèutics i informàtics.
- Conèixer i utilitzar la valoració geriàtrica d'infermeria en l'elaboració de plans individualitzats de cures.
- Realitzar valoració i seguiment en nous ingressos i estades temporals.
- Participar a les reunions d'equip i conèixer les funcions dels diferents professionals que el formen.
- Treballar en equip per assegurar la continuïtat assistencial i la coordinació entre els professionals d'infermeria i de les diferents disciplines.
- Emplenar els registres d'infermeria que es fan servir habitualment.
- Realitzar les cures d'infermeria de la pràctica habitual: maneig del pacient enllitat, cures de sonda vesical, nutrició enteral, administració de fàrmacs, cures de lesions cròniques, control de pacients hipertensos, diabètics....
- Conèixer i coordinar latència a la persona gran des dels diferents dispositius relacionats amb la residència assistida.

- **CENTRE DE DIA**

- Conèixer les característiques del pacient que ingressa al centre de dia
- Realitzar la valoració geriàtrica integral a l'ingrés.
- Valorar les necessitats dels pacients, planificar el pla de cura, comunicar-ho i fer-ne seguiment.
- Donar resposta a aguditzacions de salut imprevistes.

- Realitzar les cures d'infermeria adaptades al pacient.
- Realitzar linforme dAlta.

- **COMISSIÓ DE QUALITAT I SEGURETAT DEL PACIENT**
 - Conèixer la dinàmica del Comitè de Qualitat i Seguretat del Pacient
 - Conèixer concepte de qualitat i eines per a la seva avaluació
 - Conèixer indicadors de qualitat assistencial
 - Conèixer procediment per a l'elaboració de trajectòries clíniques
 - Treballar amb la plataforma de registre d'incidents de seguretat
 - Conèixer indicadors que avaluen la seguretat del pacient
 - Conèixer instruments per a identificació i anàlisi de situacions en què estigui afectada la seguretat del pacient
 -
- **UNITAT D'INVESTIGACIÓ I DOCÈNCIA**
 - Conèixer els principis ètics aplicables a la investigació
 - Conèixer les estratègies i els mètodes de recerca qualitativa i quantitativa
 - Identificar les àrees prioritàries de recerca en infermeria gerontològica
 - Fonamentar la pràctica clínica quotidiana en bases científiques.
 - Avaluar el treball professional a través de la investigació.
 - Realitzar una lectura crítica de publicacions científiques.
 - Realitzar i difondre feines científiques en el marc de l'especialitat

4.2. R2

1.- Calendari de rotacions

Any residència		Rotació	Durada en setmanes	Dispositiu
R2	Àrea d'Atenció Primària	Centre d'Atenció Primària ICS	4 setmanes	Centre d'Atenció Primària ICS - Metro Nord
		Programa d'atenció domiciliària, equip de suport AP-PADES	8 setmanes	Hospital de Sabadell
	Àrea d'Institucions Socials	Unitat de Llarga Estada	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Centre Residencial Sabadell Gent Gran	4 setmanes	Sabadell Gent Gran - CSPT
		Suport a Vivendes Tutel·lades	2 setmanes	Sabadell Gent Gran - CSPT
		Ajuda a Domicili	2 setmanes	Sabadell Gent Gran - CSPT
	Altres àrees	Comissió de Qualitat	1 setmana	Hospital de Sabadell
		Unitat de Docència i Investigació	1 setmana	Hospital de Sabadell
	Àrea de Atenció Especialitzada	Consultes i Interconsultes - Equip de Valoració Geriàtrica - EAIA Geriatria	3 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Consultes i Interconsultes - Equip de Valoració Geriàtrica - EAIA Trastorn cognitiu	2 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Consultes i Interconsultes - Unitat Funcional Interdisciplinar sociosanitària (UFIS). Equip de Suport Geriatria	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Consultes i Interconsultes - Unitat Funcional Interdisciplinar sociosanitària (UFIS). Equip de Suport Pal·liatiu	3 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Consultes i Interconsultes - Equip de Valoració Geriàtrica - EAIA Pal·liatiu	2 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Unitat Geriatria Aguts UGA	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada
		Geriatria en Urgències	4 setmanes	Hospital de Sabadell - Centre Albada

2.- Competències professionals a adquirir a cada rotació

- **CENTRE D'ATENCIÓ PRIMÀRIA ICS**

- Conèixer l'àrea administrativa i les activitats de cada membre de l'equip.
- Assistir a les reunions d'equip i participar-hi.
- Participar de manera cooperativa amb l'equip multidisciplinari per tal d'egurar la continuïtat de cures.
- Utilitzar la VGI en l'elaboració de la història clínica del pacient ancià, sa.
- Incloure el pacient als protocols i programes de salut d'atenció primària i fer el seguiment de les seves patologies cròniques durant la rotació.
- Realitzar plans de cura d'infermeria individualitzats.
- Manejar els registres i eines informàtiques utilitzades a la pràctica habitual al centre de salut.
- Conèixer i participar al calendari de vacunació sistemàtica de la persona gran.
- Promoure estils de vida saludables i envelliment actiu. Educació i promoció de la salut.
- Valorar els factors individuals, familiars, culturals i ambientals que poden influir en la cura de la salut.
- Detectar la sobrecàrrega i les necessitats del cuidador principal i l'entorn familiar.
- Realitzar la continuïtat de les cures després de l'alta hospitalària.

- **PADES - PROGRAMA D'ATENCIÓ DOMICILIÀRIA, EQUIP DE SUPORT**

- Manejar la documentació i els instruments propis del servei.

- Atendre i fer el seguiment domiciliari dels pacients atesos amb avaluació multidisciplinària in situ.
- Prevenir i orientar les actuacions davant de les descompensacions i malalties incidentals esperables en els pacients crònics (PPC i MACA) amb un ús adequat dels recursos i integrant en les decisions els valors i les prioritats del pacient, CP i entorn familiar.
- Ajudar a organitzar-se la família per cobrir adequadament les necessitats d'atenció del pacient i orientar-los als elements tècnics, de suport i ajuda social possibles.
- Guiar el pacient a la presa de decisions i optimitzar i adequar els tractaments d'acord amb els seus valors i preferències.
- Conèixer i aplicar les tècniques específiques d'infermeria al domicili.
- Prevenir i abordar les síndromes geriàtriques.
- Conèixer l'abordatge terapèutic, farmacològic i no farmacològic, de les malalties cròniques en situació de severitat i progressió que són més prevalents en aquesta població.
- Adoptar una comunicació empàtica i assertiva en l'abordatge dels diferents problemes que puguin sorgir durant l'atenció del pacient, tot incorporant l'escolta activa i el suport emocional com a eines de la pràctica habitual.

- **UNITAT DE LLARGA ESTADA**

- Conèixer la tipologia i les característiques del pacient que ingressa a la unitat.
- Conèixer els criteris d'ingrés i derivació a la unitat.
- Identificar els principis de la gerontologia i aplicar-los a l'atenció del pacient.
- Incorporar la història de vida com a element bàsic en la satisfacció de les necessitats de la persona anciana.
- Conèixer i manejar les principals escales i instruments de la VGI usats a la unitat per a la valoració infermera.
- Identificar l'alteració en les necessitats bàsiques per fer un pla de cures adequat.
- Assegurar la coordinació entre professionals de diferents àmbits i nivells d'atenció per donar continuïtat al pla de cures.
- Identificar i manejar adequadament els problemes derivats de la presència de síndromes geriàtriques.
- Coneixement i maneig de la història clínica electrònica.
- Planificar, aplicar i avaluar cures de qualitat i promoure també l'autocura.

- Detectar la necessitat de derivació de la persona gran o familiar a altres professionals.
- Comunicar-se de manera empàtica i assertiva amb pacients i familiars, prevenint els conflictes, reptes i resistències i contribuint a solucionar-los quan passin. Incloure pacients i familiars en la presa de decisions.
- Identificar i actuar sobre la claudicació del cuidador no professional.
- Educar les persones grans, la família i els cuidadors sobre les situacions derivades del procés de l'envelliment i del cicle de salut-malaltia.

- **CENTRE RESIDENCIAL SABADELL GENT GRAN**

- Conèixer les característiques del pacient que ingressa en una residència assistida.
- Conèixer el funcionament del centre: organització, administració, protocols, recursos materials, farmacèutics i informàtics.
- Conèixer i utilitzar la valoració geriàtrica d'infermeria en la realització de plans individualitzats de cures.
- Realitzar valoració i seguiment en nous ingressos i estades temporals.
- Participar a les reunions d'equip i conèixer les funcions dels diferents professionals que el formen.
- Treballar en equip per assegurar la continuïtat assistencial i la coordinació entre els professionals d'infermeria i de les diferents disciplines.
- Emplenar els registres d'infermeria que es fan servir habitualment.
- Realitzar les cures d'infermeria de la pràctica habitual: maneig del pacient enllitat, cures de sonda vesical, nutrició enteral, administració de fàrmacs, cures de lesions cròniques, control de pacients hipertensos, diabètics....
- Conèixer i coordinar latència a la persona gran des dels diferents dispositius relacionats amb la residència assistida.

- **SUPORT A HABITATGES TUTELATS**

- Conèixer les característiques del resident que utilitza aquest recurs social.
- Conèixer les presentacions típiques i atípiques de descompensació
- Valorar les necessitats de la persona gran i fer l'informe inicial.
- Detecció de factors de risc i situacions d'agudització.
- Realitzar educació sanitària al pacient i establir estratègies per fomentar-ne l'autonomia.

- **AJUDA A DOMICILI**

- Conèixer les característiques del resident que utilitza aquest recurs social.
- Realitzar la VGI a la pràctica infermera habitual per detectar problemes i possibles situacions de risc.
- Valoració de lentorn.
- Identificació de necessitats i adequació dels serveis a prestar.
- Revaloració periòdica de necessitats.
- Realitzar informes dins del marc legal i la competència infermera.

- **EQUIP DE VALORACIÓ GERIÀTRICA - EAIA Geriatria**

- Integrar-se plenament com a membre de l'equip assistencial interdisciplinari i responsabilitzar-se autònomament del rol infermer.
- Utilitzar adequadament la documentació i els formularis específics de la unitat.
- Realitzar la valoració del pacient utilitzant correctament la VGI.
- Identificar, registrar i abordar correctament les síndromes geriàtriques.
- Detectar l'impacte emocional i el patiment de pacients i familiars, donant-los suport i fent-los sentir compresos a través del llenguatge no verbal i el to per verbal.
- Educar la família en la prevenció, detecció i maneig de signes i símptomes de descompensació o declivi funcional.
- Oferir i orientar un suport especialitzat quan convé.
- Seguir autònomament els criteris de prioritització de la unitat.
- Liderar les reunions familiars amb l'equip assistencial
- Negociar i reconduir les discrepàncies o conflictes i aconseguir que es valori la intervenció de l'equip i que aquesta sigui tinguda en compte.

- **EQUIP DE VALORACIÓ GERIÀTRICA - EAIA trastorn Cognitiu**

- Conèixer la demència, les dimensions, les etiologies i les fases evolutives. Identifica i registra la fase evolutiva de la demència a cada pacient.
- Conèixer el maneig adequat dels trastorns de conducta en la demència i educar la família en el seu abordatge domiciliari.
- Conèixer els fàrmacs habitualment prescrits al servei, les seves dosis, ajustaments, controls i riscos. Educar en el maneig daquests a la família o cuidadors.

- Integrar-se a l'equip multidisciplinar i participar activament en els plans terapèutics.
- Utilitzar la VGI a la pràctica habitual d'infermeria.
- Comunicar-se adequadament amb pacients, famílies i equip assistencial, sabent donar respostes als reptes freqüents que determina la demència.
- Prevenir, identificar i tractar el delírium.
- Detectar la sobrecàrrega i les necessitats del CP i entorn familiar, contribuint a la seva solució i donant resposta.
- Prevenir o detectar situacions de maltractaments en ancians i cuidadors.
- Participar en la implementació de la Planificació Anticipada de Decisions (PAD) i en el seu registre a la història clínica.

- **PROGRAMA D'INTERCONSULTA GERIATRIA - UFISS GERIATRIA**

- Utilitzar adequadament la documentació i els formularis específics de la Unitat.
- Realitza correctament la VGI als pacients consultats.
- Detecta els pacients fràgils i geriàtrics, i els PCC i pacients MACA.
- Integrar-se adequadament a l'equip multidisciplinari i exercir el seu rol d'infermera autònomament a les consultes que se li assignin, amb la supervisió a distància o directa de tot l'equip.
- Conèixer els beneficis i les indicacions del tractament de Fisioteràpia, Teràpia Ocupacional i Logopèdia.
- Integrar l'evidència científica, les preferències del pacient i el seu entorn familiar, l'esperança de vida i la trajectòria funcional del pacient a la presa de decisions.
- Valorar les necessitats del pacient, del CP i de l'entorn familiar en els objectius terapèutics.
- Comunicar-se de forma empàtica i assertiva amb pacients i familiars, prevenint els conflictes, reptes i resistències i contribuint a solucionar-los quan passin.

- **PROGRAMA D'INTERCONSULTA - UFISS PALIACIÓ**

- Integrar-se a l'equip interdisciplinari de les Unitats i coordinar-se amb els professionals de diferents àmbits i nivells d'atenció per donar continuïtat al pla de cures.
- Identificar i registrar adequadament els signes i símptomes de les malalties més prevalents i conèixer-ne l'abordatge terapèutic.

- Conèixer, prevenir i detectar els efectes secundaris dels diferents fàrmacs analgèsics, opiacis o no.
- Manejar de forma col·laboradora la titulació, la dosificació, les equivalències i la via d'administració dels fàrmacs per al dolor.
- Utilitzar els diferents formularis i registres específics del dispositiu.
- Incorporar les necessitats espirituals de pacient i familiars als plans de cures dissenyats.
- Valorar i abordar correctament símptomes descompensats i lesions malignes.
- Col·laborar en el procés d'informació a pacients i el seu entorn familiar.
- Explicar, transmetre i reconèixer els diferents escenaris clínics, ètics i jurídics davant de les intervencions al final de la vida: Rebuig al Tractament, Reorientació de l'Esforç Terapèutic, sedació terminal, Eutanàsia.
- Participa de forma consensuada amb tutor i equip a la línia de recerca: detecció, prevenció i abordatge del patiment.

- **EQUIP DE VALORACIÓ - EAIA PALIACIÓ**

- Integrar-se a l'equip multidisciplinari de les Unitats i coordinar-se amb els professionals de diferents àmbits i nivells d'atenció per donar continuïtat al pla de cures.
- Responsabilitzar-se del rol d'infermera als pacients assignats.
- Identificar i registrar adequadament els signes i símptomes de les malalties més prevalents en els pacients ingressats a la unitat i conèixer-ne l'abordatge terapèutic.
- Conèixer i educar en la detecció dels efectes secundaris dels diferents fàrmacs analgèsics, opiacis o no.
- Utilitzar els diferents formularis i registres del dispositiu.
- Incorporar les necessitats espirituals de pacient i familiars al disseny del pla de cures.
- Proporcionar educació sanitària a pacients i familiars en el maneig dels problemes de salut, descompensacions i lesions malignes a domicili.
- Explicar, transmetre i reconèixer els diferents escenaris clínics, ètics i jurídics davant de les intervencions al final de la vida: Rebuig al Tractament, Reorientació de l'Esforç Terapèutic, sedació terminal, Eutanàsia.

- Participa de forma consensuada amb tutor i equip a la línia de recerca: detecció, prevenció i abordatge del patiment.
- **UNITAT GERIATRIA AGUTS (UGA):**
 - Valorar les necessitats, planificar les activitats i realitzar les diferents cures centrades en la persona.
 - Establir una relació dequip amb tots els professionals de la Unitat: metges, infermeres, Teràpia Ocupacional (TO), Fisioterapeutes, Treball Social, Logopèdia, Nutricionistes i dietètica i auxiliars.
 - Col·laborar en el procés d'identificació del grau de competència del pacient per a la presa de decisions.
 - Col·laborar en la informació de les males notícies i consentiments informats. Detectar i identificar dilemes ètics.
 - Identificar el risc i/o la presència de delírium o síndrome confusional agut (SCA), especialment hipoactiu.
 - Atendre i participar activament en les mesures preventives-terapèutiques no farmacològiques.
 - Identificar les síndromes geriàtriques i fer un abordatge preventiu.
 - Detectar i identificar el dèficit d'autocura dels pacients.
 - Participar activament en els plans terapèutics, presentant els casos propis. Presentar els casos clínics que se li indiquin a les sessions clíniques, aportant sempre la valoració integral del pacient i el seu entorn.
 - Proposar les interconsultes necessàries per a la presa de decisions.
 - Identificar adequadament les manifestacions clíniques i l'abordatge terapèutic de les malalties més prevalents en els pacients ingressats a la unitat.
 - Conèixer i seguir les guies pròpies de l'hospital.
 - Prevenir el deteriorament funcional lligat a l'hospitalització dels pacients fràgils i geriàtrics.
 - Educar les persones grans, la família i els cuidadors sobre les situacions derivades del procés de l'envelliment i del cicle de salut-malaltia.
 - Elaborar un pla individualitzat per afavorir l'autonomia i evitar la pèrdua de funcions del pacient.

- Reconèixer i col·laborar en la identificació dels pacients crònics complexos (PCC). Participar en la identificació dels pacients amb malaltia crònica avançada i progressiva (MACA) fent servir l'instrument NECPAL.
- Col·laborar en l'elaboració del Programa Individual Compartit (PIC) dels pacients MACA.
- Detectar i reflexionar sobre les pròpies emocions que genera la relació amb el pacient i el seu entorn.
- Adaptar el treball personal a l'organització global de la planta, respectant els temps necessaris per a cada professional.

- **GERIATRIA EN URGÈNCIES**

- Conèixer el perfil dels pacients atesos urgències.
- Conèixer els serveis de suport i de relació des d'urgències tant interns com de la comunitat.
- Detectar els pacients fràgils i geriàtrics, i els integrats dins d'un protocol específic (PCC i MACA).
- Valorar la situació del pacient amb les eines de VGI i escales de fragilitat.
- Identificar problemes de salut i síndromes geriàtriques.
- Valorar les necessitats del pacient, fer pla de cures i executar-lo.
- Realitzar registres d'infermeria dins el marc legal i la competència infermera.
- Treballar dins l'equip multidisciplinari.

- **COMISSIÓ DE QUALITAT I SEGURETAT DEL PACIENT**

- Elaborar una proposta de trajectòria clínica al seu àmbit
- Fer anàlisis dels indicadors de qualitat del seu àmbit
- Participar en l'anàlisi i la proposta de millora d'incidents de seguretat
- Identificar àrees de risc a l'assistència sanitària del seu àmbit
- Conèixer els principis d'una comunicació transparent i de confiança amb el pacient davant d'un incident de seguretat
- Conèixer els principis del tractament a les segones víctimes d'incidents de seguretat

- **UNITAT D'INVESTIGACIÓ I DOCÈNCIA**

- Dissenyar i desenvolupar projectes de recerca en infermeria gerontològica

- Dominar els recursos per a la investigació en infermeria gerontològica
- Usar bases de dades públiques i privades per incorporar les pràctiques basades en l'evidència a cura de les persones grans
- Realitzar i difondre feines científiques en el marc de l'especialitat
- Realitzar una lectura crítica de publicacions científiques.

5. Guàrdies de l' especialitat

Durant els 2 anys que durarà la residència, les guàrdies es realitzaran a les unitats d'hospitalització del servei de Geriatria del CSS Albada.

Es faran 2-3 guàrdies al mes. Els horaris de les guàrdies seran rotatoris en torns de matí, tarda o nit.

Objectius:

- Incrementar de manera progressiva el nivell de responsabilitat i autonomia de la resident
- Augmentar la destresa a l'hora d'identificar problemes de salut i riscos al pacient atès
- Obtenir la seguretat necessària per prendre decisions en situacions d'urgència assistencial
- Realitzar amb fluïdesa els procediments més habituals d'infermeria geriàtrica
- Utilitzar temps i recursos de manera adequada
- Planificar correctament l'activitat assistencial de la guàrdia

6. Cursos i congressos

Assistència a formació continuada interna relacionada amb l'àrea.

Obligatori:

- Curs de Valoració Geriàtrica Integral
- Actualització en el maneig del pacient fràgil i geriàtric agut
- Metodologia de la Investigació

Recomanable:

- Curs de maneig de contencions
- Curs de prevenció, detecció i abordatge del delírium.
- Atenció al final de la vida. Sedació Pal·liativa

Recomanable l'assistència i participació en alguns dels congressos següents:

- Congrés de la Societat Espanyola de Geriatria I Gerontologia
- Congrés de l'Associació Catalano Balear de Geriatria
- Congrés de la Societat Espanyola d'Infermeria Geriàtrica
- Congrés de la Societat Espanyola de Cures Pal·liatives
- Congrés de l'Associació Catalano Balear de Cures Pal·liatives
- Trobades Nacionals i Internacionals de Recerca en Cures - INVESTEN.

6.1. Activitats formatives del programa de formació comuna

El Pla de Formació Comú (PFC) ha estat dissenyat per la Comissió de Docència per millorar i complementar les competències professionals transversals definides als programes de Formació Sanitària Especialitzada.

R1:

- Seguretat del pacient I
- Història Clínica Electrònica.
- Prevenció de Riscos Laborals
- Urgències: una visió integradora
- Comunicació i Salut I
- Cerca bibliogràfica i lectura crítica
- Suport Vital Immediat
- El poder de la respiració
- Mindfulness.

R2:

- Principi de Bioètica
- Bases de la Investigació
- Comunicació i Salut II
- Gestió Clínica i Qualitat
- Seguretat del pacient II
- Aspectes socials de l'atenció sociosanitària
- Converses difícils.
- Resiliència.

6.2. Curs de protecció radiològica

Per donar resposta a la resolució conjunta de les direccions generals de Salut Pública i de Recursos Humans i serveis econòmics pressupostaris del Ministeri de Sanitat i Consum de 21 d'abril de 2006, mitjançant la qual s'acorda incorporar en determinats programes formatius despecialitats en ciències de la salut, la formació en protecció radiològica, la Comunitat Autònoma té establert un curs no presencial per a R.

7. Sessions clíniques i bibliogràfiques específiques

Durant els dos anys de formació la resident de Geriatria formarà part d'activitats que complementaran i facilitaran el seu aprenentatge.

Algunes d'aquestes activitats seran en forma de tutories d'acompanyament on participaran la tutora i els infermers responsables de l'aprenentatge de cada àmbit. S'hi animarà el resident a fer cerques bibliogràfiques, lectures d'articles, anàlisis crítiques relacionades amb el servei en què estiguin treballant en aquell moment.

Una altra modalitat d'activitat per complementar l'aprenentatge es durà a terme mitjançant l'estudi de casos reals o simulats, és a dir, serà un aprenentatge basat en problemes (ABP). Amb aquest mètode l'AIR s'enfrontarà a situacions en què hauran d'utilitzar estratègies de cerca d'informació, aplicar nous coneixements a la resolució de problemes, prendre decisions i treballar de manera autònoma, reflexiva i crítica.

Igualment, l'ERI formaran part activa de les Sessions d'Infermeria en què es presentarà un cas al tutor i a l'equip d'Infermeria per analitzar-lo i discutir-lo conjuntament.

Al segon any les activitats complementàries aniran més encaminades a la participació assumint un rol de lideratge en equips de treball d'elaboració o revisió de plans de cura, trajectòries clíniques i disseny de programes educatius. Gràcies a aquestes ocupacions, l'AIR adquirirà bona part de les competències de gestió clínica, comunicació i docència que conformen el perfil professional.

8. Oferta d'activitats de recerca per participar-hi pels residents.

Línies de recerca de la unitat:

L'oferta d'activitats de Recerca per a la seva participació pels residents de Geriatria queda englobada en 3 línies: Atenció al final de la vida, Detecció i atenció del SOFRIMENT i

DETECCIÓ I REORIENTACIÓ del sistema sanitari davant de les necessitats de salut en situació de cronicitat, complexitat i fragilitat. L'activitat científica i docent derivades del seu desenvolupament s'expliciten als Annexos d'Activitat Investigadora del Servei i d'Activitat Docent.

Beques CIR/CSPT:

De caràcter anual i convocatòria oberta a tots els professionals de la Corporació

Serveis de l'Oficina de Recerca:

- Assessorament metodològic
- Disseny de projectes
- Estadística
- Informació convocatòries
- Informació i suport per a la gestió dels principis de legalitat en tot allò referent a tasques de recerca
- Habilitar i gestionar els circuits i requeriments necessaris per fer recerca de qualitat.
- Altres serveis específics relacionats amb la investigació
- Assistència, com a oient, a les sessions del CEIC.